

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

ד' באדר א' התשע"א
8 בפברואר 2011

חוזר ביטוח 1-1-2011
סיווג: יציבות

עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות הביטוח בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS)

בתוקף סמכותי לפי סעיף 42 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, אני מורה כדלקמן:

1. כללי

חוזר זה בא בהמשך לחוזר ביטוח 4-1-2010 בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות הביטוח בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS) (להלן - **החוזר**). לאחר בחינת המידע הקיים בדוחות הכספיים השנתיים, כפי שנקבעו בחוזר, עלה הצורך להוסיף נתונים, לעדכן מידע קיים ולהבהיר נושאים שונים, וזאת על מנת להגביר את השקיפות לקורא וליצור אחידות באופן ההצגה של הדוחות.

2. יישום מוקדם של תקני חשבונאות בינלאומיים

חברה שתבחר ליישם תקן חשבונאות בינלאומי חדש ביישום מוקדם, נדרשת להודיע על כך למפקח על הביטוח טרום היישום. אם לא הודיע המפקח על התנגדותו תוך 60 ימים מיום שקיבל את ההודעה, החברה תהיה רשאית ליישם את התקן ביישום מוקדם.

3. הוראות דיווח

בפרקים המצורפים לחוזר זה נקבעו הוראות המתייחסות להוראות שנקבעו בנספח לחוזר (להלן - **הדוח לדוגמא**) בנושאים הבאים:

א. רווח כולל;

ב. חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני;

ג. ביאור 15 - הון עצמי ודרישות הון;

ד. ביאור 39 - ניהול סיכונים;

ה. נספח - תמצית הנתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולוי") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח;

ו. ביאור 41 - התחייבויות תלויות.

בנספח לחוזר זה מצורפים השינויים האמורים כשהם מסומנים בעמודים הרלוונטיים של הדוח לדוגמא.

4. תחולה

הוראות חוזר זה יחולו על כל חברות הביטוח, לרבות התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה בע"מ ("הפול") ולמעט קרנית - קרן לפיצויי נפגעי תאונות דרכים.

5. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2010.

6. הוראות מעבר

הוראות סעיף 1 בפרק ד' לא יחולו על מספרי השוואה המצורפים לדוחות הכספיים לשנת 2010.

עודד שריג

המפקח על הביטוח

פרק א': רווח כולל

לביאורים הבאים בחוזר יתווספו שתי שורות המתייחסות לרווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה ולסך הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה:

1. באור 3א - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, לאחר שורת "רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה";
2. באור 3ב - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לאחר שורת "רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה";
3. באור 13ז - נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3, הגילוי יינתן גם בגין הנכסים הזמינים למכירה. יש להוסיף שורה לאחר שורת "ברווח והפסד". כמו כן יתווספו בכותרת של הטבלה המילים "מדידת שווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה";
4. באור 19ב¹ - פירוט התוצאות של מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח לפי סוגי פוליסות, לאחר שורת "סה"כ רווח (הפסד) מביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח" ולאחר שורת "רווח (הפסד) מפנסיה וגמל";
5. באור 20ב - פירוט התוצאות של מגזר בריאות לפי סוגי פוליסות, לאחר שורת "רווח (הפסד) מעסקי ביטוח בריאות";
6. נספח - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולוי"), בטבלת נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, לאחר שורת "רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה".

פרק ב': חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

יובהר כי סעיף "חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני", הכלול בדוח רווח והפסד, בדוח על הרווח הכולל ובביאור מגזרי פעילות, יוצג לאחר ניכוי המס החל על החברה המוחזקת. הבהרה זו מתייחסת הן לדוחות המאוחדים והן לדוחות הנפרדים של החברה ("סולוי").

פרק ג': באור הון

בעקבות הנפקתם של מכשירי הון מורכבים, יש לתת גילוי בנוגע לרכיבי הון אלה בהרכב ההון המוכר, במסגרת באור ההון, בהתאם למפורט בנספח.

¹ לחברות שמדווחות על מגזר בריאות בנפרד ולחברות שלא מדווחות על מגזר בריאות בנפרד

פרק ד': ביאור 39 - ניהול סיכונים

1. הנחיות והבהרות -

להלן יפורטו הנחיות והבהרות ביחס לאופן החישוב של ניתוחי רגישות לסיכוני שוק ולסיכונים ביטוחיים הכלולים בביאור ניהול סיכונים:

א. הבהרות ביחס לחישוב ניתוחי רגישות לסיכוני שוק:

(1) תוצאות מבחני הרגישות יוצגו נטו לאחר ניכוי השפעת המס בהתאם לשיעור המס החל בשנת הדיווח;

(2) אופן הטיפול בחברות מוחזקות:

(א) ביחס לחברות מאוחדות ניתוחי הרגישות יחושבו עבור נתונים מאוחדים;

(ב) סכום ההשקעה בחברות כלולות לא ייכלל בניתוח רגישות להשקעות במכשירים הונניים;

(3) סכומי השקעות המוגדרות כפריטים לא כספיים עשויים לכלול תנאי הצמדה למטבע חוץ או להיות נקובים במטבע חוץ. לפיכך, שינוי בשער החליפין של מטבע החוץ, יגרום לשינוי הערך בספרים של השקעות אלו. לאור העובדה כי מדובר בסכומים מהותיים, יש לכלול בניתוח רגישות לשינוי בשער החליפין של מטבע חוץ סכומים אלה;

(4) ניתוח רגישות למדד המחירים לצרכן לא יכלול את סכום העתודה לפרמיה שטרם הורווחה;

(5) ניתוחי הרגישות יכללו את הסעיפים שערכם יושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי במשתנה השוק. בהתאם לכך, אין להביא בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של שינוי בשיעור הריבית על קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב;

(6) ניתוח רגישות לשיעור הריבית יכלול את ההשפעה על פיקדונות שהתקבלו ממבטחי משנה במידה שהריבית המשתלמת עליהם היא ריבית משתנה;

(7) ניתוחי הרגישות לא יכללו השפעה של שינוי במשתני שוק על יתרת סעיף "הטבות לעובדים".

ב. הבהרות ביחס לחישוב ניתוחי רגישות לסיכונים ביטוחיים:

(1) תוצאות מבחני הרגישות יוצגו לאחר ניכוי ההשפעה על נכסי ביטוח משנה ולאחר ניכוי השפעת המס בהתאם לשיעור המס החל בתקופת הדיווח;

(2) מבחני הרגישות יחושבו בגין כלל הפוליסות הקיימות בחברה, לרבות פוליסות קבוצתיות;

(3) ניתוחי הרגישות יכללו את השפעת השינוי של ההנחות על יתרת הוצאות הרכישה הנדחות במסגרת בדיקת ברות ההשבה (recoverability), לרבות השינוי בהנחת שיעור הביטולים;

(4) ניתוח רגישות לשיעור תמותה:

(א) יש להתחשב בהשפעה המקזזת של השינוי בשיעור התמותה על מבוטחים פעילים (לפני גיל פרישה) לעומת השינוי במבוטחים שאינם פעילים (אחרי גיל פרישה);

(ב) מטעמי מהותיות, שינוי בשיעור התמותה לא יכלול השפעה על פוליסות אובדן כושר עבודה;

(5) שינוי בשיעור התחלואה לא יכלול את ההשפעה על תביעות בתשלום בגין פוליסות אובדן כושר עבודה.

2. שינויים ותוספות -

א. בטבלת ניתוחי הרגישות לסיכוני שוק המופיעה בבאור 2(ג39) בדוח לדוגמא תשונה העמודה האחרונה ל-"שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ";

ב. בטבלת ניתוחי רגישות לסיכונים ביטוחיים בבאור 36.1.139 בדוח לדוגמא תבוטל השורה "הכנסה כוללת (הון עצמי)";

פרק ה': הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (דוחות סולו)

בנספח לדוח לדוגמא העוסק בדוחות סולו⁴, יתווסף, לאחר פירוט מגזרי הפעילות של החברה, תיאור של מכלול הקשרים, ההתקשרויות, ההלוואות, ההשקעות והעסקאות המהותיות הקיימים בין החברה לחברות המוחזקות שלה, בין אם הוכרו ונמדדו בדוחות הכספיים המאוחדים וקיבלו ביטוי במסגרת הדוחות הנפרדים ובין אם לאו.

פרק ו': ביאור 41 - התחייבויות תלויות

1. חברה אשר מעריכה כי האפשרות לתזרים שלילי בסילוק התחייבות תלויה היא קלושה, אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעילות התאגיד במתכונת הקיימת, תתאר באופן תמציתי ההתחייבות התלויה;

2. יש להוסיף טבלה מסכמת בסוף הביאור, בהתאם למפורט בנספח.

² עמוד 110 בדוח לדוגמא

³ עמוד 122 בדוח לדוגמא

⁴ "תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח"